

BİR KÖY BİR İŞLETME MODELİ

Osman GÖKÇE

Prof. Dr., Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi (E)

Özet

Türkiye tarımının en temel sorunu tarım işletmelerinin yapısal sorunudur. Bu sorun çözümlenmedikçe, diğer bütün çözümler yeterli olmayacak ve Türk tarımı çağa uyum sağlayamayacaktır. Tarımsal yapı sorunu ise ancak devrimsel bir değişimle çözümlenebilir. Bir Köy Bir İşletme Modeli bu görüşle üretilmiş tarımda bir devrimsel değişim projesidir. Bildiride bu modelin ayrıntıları açıklanmaktadır.

Anahtar kelimeler: İşletme, yapısal, optimallik, devrimsellik değişim

“One Village One Enterprise” Model

Abstract

Structural problem of Turkish agricultural enterprises is the most fundamental problem of Turkish agriculture industry. So long as this problem is not resolved, all other solutions to other problems will not be enough and Turkish agriculture industry will not be able to fully adapt to modern age. “One Village One Enterprise Model” is a revolutionary change model that has been developed by the author with this in mind. The details of the proposed model are explained in this paper.

Keywords: Enterprise, structural, optimality, revolutionary change

1. Giriş

Köylüyü kiracı kılan Osmanlı toprak düzeni, kendi koşulları içerisinde uygun ve savunulabilir görülse bile, Cumhuriyet dönemi Türkiye’sinin amaçlarını ve gereksinimlerini karşılayabilecek bir yapıda değildi.

Cumhuriyet döneminde, geçmişten gelen olumsuzluklar da dikkate alınarak, ormancılık ve hayvancılık da dahil, toprak ve tarım politikası ile ilgili olarak çok çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiş, girişimlerde bulunulmuş ve uygulamalar yapılmıştır. Bütün bunların sonunda, pek çok iyi sonuçlar da elde edilmiştir.

Ancak, her türlü çabaya karşın, günümüzde de Türk tarımının bazı temel sorunları çözümlenememiştir. Çünkü, genel olarak yönetimler, çözümü güç olan ve devrimsel değişimler gerektiren temel sorunlar yerine daha çok geri iletimi hızlı olan türev sorunların çözümü üzerinde yoğunlaşmayı yeğlemiştir.

Bu nedenle de, günümüzde kendisini küresel yarışmacı bir sistemin içinde bulan tarımımız ve tarımsal işletmeciliğimiz bir sorunlar yumağı içerisinde yuvarlanıp gitmektedir. Görülen o ki var olan bozuk tarımsal yapıyı devrimsel bir biçimde temelden değiştirmedikçe de bu sorunlar devam edip gidecektir.

Bir Köy Bir İşletme Modeli, kısaca açıklanan bu temel bakış açısı çerçevesinde, Türkiye tarımı için tarafımdan geliştirilmiş ve ortaya atılmış bir çözüm önerisidir. Bildiride, Türkiye ormancılığının orman-halk ilişkilerinden kaynaklanan sorunlarının giderilmesi bağlamında da geniş olanaklar sunacağı düşünülen bu özgün model çeşitli yönleri ile açıklanmaya çalışılacak, tanıtılacak ve tartışılacaktır.

2. Durum Saptama

Şimdiye kadar çok tartışılmış ve oldukça da açıklığa kavuşmuş olan Türkiye tarımının içinde bulunduğu durum şöyledir:

1. Günümüz tarımı tarihsel olarak toplayıcılık, ilkel avcılık, balıkçılık ve geçimlik tarım aşamalarını geçirmiş olup ticari ve endüstriyel tarım sürecine girmiştir. Her ne kadar bu gelişimi tamamlayamamış ya da bu sürecin neredeyse bütün aşamalarını bünyesinde taşıyan ülkeler olsa bile, artık günümüz tarımı ve tarım işletmeleri de diğer ticari ve endüstriyel faaliyetler ve işletmeler gibi piyasa için mal üreten bir ekonomik faaliyet ve bir ekonomik işletme konumuna gelmiştir. Bu süreci tamamlayamayan ülke ve bölgeler için gelişimin yönü bellidir, açıktır ve onlar da bu konuma gelmek durumundadırlar. Türkiye tarımı bu süreci tamamlayamamıştır.
2. Cumhuriyet dönemi tarım politikaları incelendiğinde bunlar arasında, çeşitli etmenlere göre değişen pek çok farklılıklar bulunmasına karşın, hiç değişmeyen temel bir ortak özellik dikkati çekmektedir. Bu dönemin tüm politikalarında görülen ve bugün de devam eden bu ortak özellik **tarımda köylülüğün sürdürülmesi** olarak karşımıza çıkmaktadır. Üstelik bu özellik, birbirlerine karşıtmiş gibi gözüken çeşitli siyasal, mesleki ve bilimsel çevrelerin neredeyse tümünde de sözbirliği etmişçesine demirbaş bir özellik biçiminde yerini korumaktadır.
3. Köy bir yerleşim yeri ve köylülük de genel olarak bu ortamda geçen bir yaşam biçimidir. Bu kavramlar konusunda geçmişte Aristo'dan, İbni Haldun'dan tutun da günümüz toplumbilimcilerine kadar pek çok tartışmalar yapılmış ve çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşler arasında bazı farklılıklar bulunmakla birlikte bugün artık ortak görüş şudur ki köy ve köylülük kent ve kentliliğe göre daha çok geriliği ve daha az gelişmişliği ifade etmektedir. Bu bağlamda, tarımda köylülüğün sürdürülmesi politikaları da tarımı bu geri ve gelişmemiş dar çerçeveye bağlı kılan ve hapseden politikalar olarak tanımlanabilir.
4. Bu politikaların temel özelliği tarımı bir ekonomik sektör ve tarım işletmeciliğini de bir ekonomik işletme gibi görmemesidir. Buna göre tarım bir geçimlik aile uğraşdır, tarımcılık babadan oğula geçen ve sürüp giden bir aile ve soy mesleğidir, köylüye köyünde asgari geçim koşulları sağlanmalı ve köylü köyünde kalmalıdır, köylü gerçek bir girişimci olmaya değil çiftçi olmaya ve çiftçi kalmaya devam etmelidir. Bu politikalar, bir şarkının "İşçisin sen işçi kal" biçimindeki sözlerinde olduğu gibi adeta "Köylüsün sen köylü kal" demeye getiriyor işi.
5. Elbette bu politikaların bugünkü sahipleri politikalarını bu kadar açık ve yalın bir biçimde anlatmamaktadırlar. Onlar, küçük tarım işletmelerinin ve köy ailelerinin yaşatılması, desteklenmesi ve korunması gerektiğini ve bunun toplum yapımız, toplumsal ve ülkesel çıkarlarımız için kaçınılmaz olduğunu neredeyse köy ve köylülük fetişizmine varacak kadar allı-pullu sözcüklerle dile getirmektedirler.

Bunun böyle olduğu, geçmişten günümüze dek tarım tarihimiz ve tarım politikalarımız incelendiğinde açıkça görülmektedir. Şöyle ki;

1. Cumhuriyet, tarımda küçük köylü işletmeciliğini Osmanlı'dan devralmıştır. Osmanlı tımar sisteminde köylüye verilen arazi bir çiftçi ailesinin geçimini sağlayacak miktarda tutulmuştur. Verilen toprak miktarı verimli yerlerde 60-80, orta verimli yerlerde 80-100 ve kıraç yerlerde de 100-150 dekarla sınırlandırılmıştır. Köylü bu küçücük toprak parçasını işlemekle yükümlüydü, özgürlüğü kısıtlanmıştı ve toprağını terk edemezdi, terk ettiğinde de geri getirilirdi (Barkan, 1945, Çağlayan, 2006, Erdost, 1989.). Aşağıda değinilecek olan Cumhuriyet dönemi kırsal göç karşıtı politikalara özde çok benziyor.

2. Osmanlı'dan devralınan bu düzen, 1926 Tarihli Medeni Kanunla mülkiyet özelleştirilerek korunmuş ve perçinlenmiştir.
3. Bu düzen ve bu yapı, 1923-1938 yılları arasında, büyük bir kısmı 200 bin aileyi kapsayan göçmen nüfus olmak üzere, topraksız köylülere yapılan 3.7 milyon dekar arazi dağıtımı ile daha da genişletilmiş ve güçlendirilmiştir (Aksoy, 1969).
4. Atatürk'ün ölümünden sonra 1945 yılında çıkarılan Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu da tarımda küçük köylü işletmelerinin sayısını artırmıştır. Bu kanuna göre vakıf arazilerinin tümünün kamulaştırılarak çiftçiye dağıtılması çalışmalarına başlanmıştır. Aynı şekilde, üretim amacıyla kullanılmayan ve fakat tarıma elverişli Devlet arazilerinin ve belirli büyüklükler üzerinde bulunan şahıs arazilerinin kamulaştırılarak topraksız ya da az topraklı çiftçilere dağıtılması hükme bağlanmıştır. Kanunun yürürlükte kaldığı 28 yıl süresince toplam 432 117 aileye ortalama 51.6 dekar büyüklüğünde arazi dağıtılmıştır (Aksoy, 1969). Yani, çokluğundan yakındığımız bugünkü 3 milyon 21 bin adet tarım işletmesinin %14'ü bu yasa ile oluşturulmuştur.
5. Böylece, gerek Osmanlı'dan devralınan ve gerekse daha sonraki politikalarla Türk tarımı küçük köylü işletmelerine dayanan bir yapıya sahip olmuştur. Köylünün işlediği toprağa sahip olmasının üstünlüklerinin yanında, küçük tarım işletmelerinin sakıncaları bilindiği içindir ki Atatürk'ün teşviki ile 1935 yılında 2834 ve 2836 sayılı Tarım Satış ve Tarım Kredi Kooperatifleri kanunları çıkarılmıştır. Sıkıntılı savaş yıllarından sonra, 1948 yılında yalnızca tarım sektörüne yönelik uygulanamayan bir plan da hazırlanmıştır. Ancak bu çabalar tarımı, temeli köylülüğün sürdürülmesine dayalı olan bu bozuk yapıdan kurtarıp gerçek birer ekonomik işletme kimliğindeki işletmelere sahip olan sağlıklı bir yapıya kavuşturamamıştır.
6. 1950-60 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde küçük arazili ve çok parçalı tarımsal yapının iyileştirilmesi yönünde yeni bir politika izlenmemiştir. Daha önceki dönemlerde başlatılan ve küçük köylü işletmelerinin sakıncalarını giderebilecek olan kooperatifleşme hareketi de gereğince desteklenmemiş ve geliştirilmemiştir. Kooperatifçilik konusundaki gelişme daha çok sayısal bakımdan olmuş ve fakat nitelik ve işlevsellik açısından önemli bir gelişme sağlanamamıştır. Bu dönemde daha çok mevcut bozuk yapı içerisinde çözümlenmeler aranmıştır. Tarımsal krediler artırılmış, tarımda makineleşme hareketi geliştirilmiş, destekleme fiyatları yüksek tutulmuş, tarımsal vergiler düşürülmüş ve böylelikle küçük köylü işletmeleri ayakta tutulmaya ve köylü memnun edilmeye çalışılmıştır.
7. 1950'lere gelindiğinde, bu uygunsuz ve bozuk tarımsal yapı içinde yaşayan kırsal nüfus, diğer başka etmenlerin de etkisi ve katkısıyla, kırsal kesimden göç etmeye başlamıştır. Gerek bilimsel çevrelerde ve gerekse devlet düzeyinde, karşılaşılan bu yeni sorun için bulunan çözüm de **kırsal nüfusun kırdaki tutulması ve kırsal göçün önlenmesi** biçiminde ortaya çıkmıştır. Siyasi parti programlarından tutun da hükümet programlarına ve oradan da kalkınma planlarına kadar hep bu temelde politikalar önerilmiş ve uygulanmıştır. Bu bağlamda olmak üzere **Tarım Kent**, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planına giren **Merkez Köy** ve Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planına giren **Köykent** projeleri üretilmiştir. Üçü de iktidar olmuş üç ayrı siyasi partimize ait olan bu projelerin ortak yanı kırsal nüfusu kırdaki tutmak ve köylüyü köyüne hapsedmektir. Bu proje ve politikaların başarısız olduğu bugün açıkça ortaya çıkmıştır. Ne var ki bu tür politikalar ve zorlamalar da tarımımızda köylülüğün devamına destek olmuştur. Araziler daha da parçalanmış ve aslında köylümüzün kafasında hiç olmayan ve yalnızca okumuşlar ve kentlilerin kullandığı bir kavram olan **sözde tarım işletmeleri** daha da küçülmüş ve çoğalmıştır. Öylesine ki 1950 yılında 2.2 milyon olan işletme sayısı şimdi 3 milyon 21 bin olmuştur.

8. 1960'lardan sonra başlayan planlı dönemde de 1980'li yıllara kadar tarım politikalarının özünde bir değişiklik olmamıştır. Bu dönemde de desteklemeler şöyle olsun böyle olsun, girdi ve ürün fiyatları düşük olsun yüksek olsun, çiftçiye 3 inek verelim 5 inek verelim, orman köylüsü zati ihtiyaç alsın ve ormandan yakacak odun kessin, tarladan taş toplatalım köylü gelir sağlasın ve tarlanın verimi artsın vb tartışma ve uygulamalarla köylünün köyünde tutulması ve köylülüğün sürdürülmesi temeline dayalı politikalar güdülmeye devam edilmiştir.
9. 1980'li yıllardan sonraki planlı dönemde ise, her ne kadar ekonomide piyasa mekanizmasının tüm kurum, kurul ve kuralları ile işletilmesi yönündeki politikalar tarım için de uygulanmaya çalışılmış ise de bu dönemin tarımda reform adı altındaki tüm işleri yine köylülüğün sürdürülmesi temelinde yürütülmüş ve sonuç da bugünkü düş kırıklığı ve yıkım olmuştur. Örneğin, dış baskıların dayatmasıyla gündeme gelen Doğrudan Gelir Desteği, ilgili mevzuatın metnindeki parlak ifadelerin aksine, küçük köylülüğün devamına dönük bir biçimde uygulanmış ve uygulanmaktadır.
10. Denilebilir ki Cumhuriyetin en tartışmalı, en iddialı, en kapsamlı, en maceralı ve de en kadersiz projesi **toprak reformu** projesidir. Geçmiş bir yana bırakırsak, 1960'larda bu konuda 8 kanun tasarısı hazırlanmış, bu tasarıardan ancak 1 tanesi TBMM gündemine gelebilmiş ve fakat o da kanunlaşmamıştır. Bir askeri müdahaleden sonra 25.06.1973 tarihinde çıkabilen 1757 Sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu da 19.10.1976 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Bilindiği gibi, bu yasanın iptalinden 8 yıl sonra 1 Aralık 1984'te Cumhuriyetin toprak reformu projesini kuşa çeviren 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu çıkarılmıştır. Uygulanabildiği kadarı ile 1757 sayılı yasaya göre çiftçilere ortalama 180 dekar büyüklüğünde arazi dağıtılmıştır (Çavdar, 1978). Sonuçta, gereğince uygulanmadığı için yarım yamalak bir uygulama ile Cumhuriyetin bu iddialı projesi bile küçük çiftçi sayısını artıran ve köylülüğün devamına destek sağlayan bir özellik kazanmıştır.
11. Bir başka maceralı proje de **arazi toplulaştırması** projesidir. İlki 1961 yılında Konya'nın Çumra ilçesi Karkın köyünde başlatılan bu çalışmada günümüze kadar sulamaya açılmış alanların yalnızca %9.3'ü kadar alanda toplulaştırma gerçekleştirilebilmiştir. Yaklaşık 50 yılda yaklaşık %10 gerçekleşme sağlanabilmiştir (Anonim, 2006). Demek ki tamamının gerçekleşmesi için daha 450 yıla ihtiyacımız vardır. Aslında, arazi toplulaştırması projesi de küçük köylü tarım işletmesini bir ekonomik işletmeye dönüştürmek için değil mevcut durumu ve köylülüğü devam ettirebilmek için bir iyileştirme çabasından ibaret bir projedir.
12. Köylülüğün sürdürülmesi temelindeki bütün bu politikaların yanında bilimsel çevrelerde de aynı görüş savunulmuş ve savunulmaya devam edilmektedir. Bu çevreler **optimum işletme büyüklüğü** yerine hep **yeter gelirli işletme büyüklüğü** üzerinde durmuşlar ve bunu önermişlerdir (Gökçe, 2002). Örneğin, son günlerde bir çok yazar, uzman ve bilim adamları apaçık kanıtlanmış olan organize büyük tavukçuluk işletmelerinin başarısına karşın bile 3-5 adetlik küçük köy tavukçuluğunu göklere çıkartmaktadırlar. Kanımızca, gerçek bir tarım reformu içinde yeter gelirli işletme büyüklüğünün yeri yoktur. Yeter gelirli işletme büyüklüğüne göre tarımı biçimlendirmeye çalışmak tarımı ikelliğe ve nefis körletmesine mahkum etmek demektir. Bireyleri yeter gelirli kılmakla işletmeleri yeter gelirli kılmak birbiriyle karıştırılmamalıdır. Bireyleri yeter gelirli kılmak doğru bir düşüncedir. Ancak bunu işletmelere de uygulamak işletmeleri ekonomik birim olmaktan çıkarıp **sosyal birim** haline dönüştürmek demektir.

Sonuç olarak, politikalar içinde bulunulan koşullara göre oluşturulur, geliştirilir ve koşullar değiştiğinde politikalar da değişir. Dolayısıyla, her politika bütün zamanlar için doğru olmayabilir. Köylülük temeline dayalı tarım politikaları için de durum böyledir. Özellikle, Cumhuriyetin başlangıç yıllarındaki koşullara göre oluşturulan bu tür politikalar o koşullar içerisinde doğru olabilir. Ancak bugün, köylülük temeline dayalı tarım politikalarının savunulabilir hiçbir yanı yoktur. Yalnızca bugünkü Hükümetin **Tarım Reformu** diye sunduğu bir takım yasa değişiklikleri ve sıradan uygulama projeleri değil, epeyce uzun bir zaman dilimindeki tüm hükümetlerin tarım politikaları da tarımımızın sorunlarını çözecek nitelikte değildir. Bu politikalar ufku dar, gerçek yenilikten ve yaratıcılıktan yoksun, temel bir dönüşüm ve değişim aracı olmaktan uzak, eski tas eski hamam nitelikli günü birlik politikalarlardır.

Türkiye tarımının bugünkü en büyük sorunu, köylülük temeline dayalı bu tür politikalardan kurtulmak ve çözümü de, tarım işletmelerinin ekonomiklik ve yarışabilirlik temelinde köklü bir dönüşümden ve değişimden geçmesinde aramaktır.

3. Bir Köy Bir İşletme Modeli

Küçük köylü tarımından kurtulmanın ve tarım işletmelerini gerçek anlamda bir işletme biçimine sokmanın yolları konusunda, bugüne kadar ileri sürülmüş önerilerden farklı olarak benim önerim ve projem **Bir Köy bir İşletme Modelidir**.

3.1. Modelin Dayanakları:

1. Bazı olumsuzluklar olmakla birlikte, köylerimiz doğasal üretim olanakları açısından oldukça iyi sınırlanmış birer küçük tarımsal bölgecikler gibidirler. Köylerin çok büyük bir çoğunluğu, büyük ve optimal düzeyde bir tarım işletmesinin bir bütün halinde sahip olması gereken doğasal üretim olanaklarına sahiptir. Adeta, üzerinde modern bir tarım işletmesinin kurulabileceği ve daha önceden sınırlanmış hazır birer **plan ünitesi** gibidirler. Bir bütün halinde planlanmayı beklemektedirler.
2. Her köyün, modern bir işletme için uygun parselasyonlar yapılabilecek genişlikte tarım alanı vardır. Böyle bir işletme içerisinde modern bir hayvancılık faaliyet dalının oluşturulmasına yetecek kadar otlaklar ve uygun diğer alanlar bulunmaktadır. Çoğu kez su kaynakları ve olanakları da benzer biçimdedir. Köylerin yerleşim yerleri, bütün köyü içine alacak bir büyük tarım işletmesinin çoğunlukla ve hemen hemen en uygun yerinde bulunmaktadır. Yerleşim biçimleri, %74 oranında toplu yerleşim biçiminde olup araziler üzerine gelişigüzel dağılmış yapılaşmalardan kaynaklanan olumsuzluklar yoktur ya da çok azdır.
3. Her alanda olduğu gibi, tarım teknolojisi de çok hızlı gelişmekte ve yeni teknolojilere zamanında ulaşmak ve onları kullanmak önemli bir sorun olmaktadır. Bu sorun, değişik düzeylerde olmakla birlikte, bugün olduğu gibi gelecekte de devam edecektir. Şimdiye kadar, ortak makine kullanımı vb adlarla bu sorun çözümlenmeye çalışılmış ve fakat başarılı olunamamıştır. Bugünkü yapı içerisinde başarılı olunabileceği de düşünülmemelidir. Bir köy bir işletme modeline geçilebilirse, yeni satın alınmalara gitmeden bile modern bir işletmenin gereksinimleri karşılanabilecektir.
4. Her köy kendi içinde sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve hatta politik açıdan toplumsal bir türdeşlik gösterir. Kökenleri aynı, dilleri aynı, dinleri ve mezhepleri aynı, gelenek ve görenekleri aynı olan büyük bir aile gibidirler. Güven duygularını test ettiğim pek çok araştırmamda, köylülerin en yüksek güven duygularının yine kendi köylülerine karşı olduğu görülmüştür. Kırsal kesimde herhangi bir birliktelik ya da ortaklık kurulacaksa bunun en doğru yolu her köyü kendi içerisinde birleştirmek ve bütünleştirmekten geçer. Örgüt sosyolojisi açısından, pek çok olumlu özelliği bir arada bulunduran en sağlam temel bu temeldir.

3.2. Modelin İlkeleri

1. Her köy, o köyün tüm alanlarını kapsayan bir **Tümleşik (entegre) Tarım İşletmesi** olarak belirlenmeli ve bir tüzel kişilik kazandırılmalıdır.
2. Bazı büyük köyler, doğal üretim olanakları bölünmüşlükleri de dikkate alınarak 2 ya da en çok 3 işletme olarak örgütlenebilirler.
3. Bu işletmeler **birlik, kooperatif, şirket** vb bir çatı altında ve **özerk** bir yapıda olmalıdır.
4. Her köyün ayrıntılı bir **haritası ve mevcut durum raporu** kayıt altına alınmalıdır.
5. Bugün mevcut olan parçalı ve yapay sınırlar dikkate alınmaksızın, arazi koşulları ve kullanım uygunluğu dikkate alınarak bir **arazi kullanım planı ve parselasyonu** yapılmalıdır.
6. İşletmeler, arazi kullanım planına uygun bir **işletme planı** dahilinde ve profesyonelce işletilmeli ve yönetilmelidir.
7. Tek bir işletmede bütünleşen işletme arazisinde mülkiyetin korunması esastır. Yani işletme tüzel kişiliği arazilerin mülkiyetine değil kullanma iznine sahiptirler.
8. İşletme ortakları, istemeleri halinde, 5-10 dekarı geçmeyen bir büyüklükteki araziyi kendi kullanımlarında tutabilirler.
9. Ortaklar, tarımsal araç ve gereçlerini sermayeye katılım biçiminde işletmeye verebilirler.
10. Mülk sahipleri arazilerini satabilirler. Bu satışta öncelik birinci derecede o köy nüfusuna, sonra o köyün bağlı olduğu ilçe nüfusuna, daha sonra il nüfusuna kayıtlı olanların ve en sonunda da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlarıdır. Bunların dışında satış yapılamaz.
11. Her ilde bir **İl Tümleşik Tarım İşletmeleri Başkanlığı** kurulacaktır. O ildeki işletmelerin her türlü altyapı çalışmalarını bir kamu hizmeti olarak bu kurum gerçekleştirecektir.

Bu projenin beklentileri şunlardır:

1. Türkiye tarım işletmelerinin sayısı 3 milyon 21 bin gibi astronomik bir rakamdan ortalama 185 ha. büyüklüğünde 100 bin adet civarında makul bir düzeye inecektir.
2. Bu işletmeler sayesinde, tarımımıza yabancı ortaklıkların girmesinin mülkiyete müdahale anlamına gelebileceğinden kaynaklanan haklı endişeler ortadan kalkacaktır. Çünkü bu işletmeler, toprağa ve toprak kullanımına bağlı birincil tarımsal üretimi tümü ile bugünkü mülkiyet sahipleri ya da yeni yerli ortaklarının tekelinde gerçekleştirecektir.
3. Bu işletmeler, tarım topraklarını ve Türkiye'nin doğasını yerli ve uygunsuz müdahalelere karşı en iyi şekilde koruyacaklar, bu konuda bugüne kadar yapılmış tahribatı ortadan kaldıracaklar ve deyim yerinde ise **Anadolu'yu yeniden yaratacaklardır.**
4. Bu işletmeler sayesinde, bugün var olan tarım ve ormancılık arasındaki çatışma, sürtüşme ve bütün diğer olumsuzluklar sona erecektir. Tarım ve ormancılık sektörleri ülkenin ortak hedeflerine uyum içinde hizmet edeceklerdir.
5. Bu işletmeler sayesinde, tarım sektörümüz korunmaya muhtaç öksüz ve yetim oğlan olmaktan kurtulacak. Bu işletmeler, kendi aralarında yatay ve tarıma dayalı endüstri

ve ticari sektörle dikey bağlantılar kurarak kendi ayağı üzerinde duran ve diğer sektörlerin himmetine sığınmayan kimlikli bir tarım sektörünü yaratacaklardır.

Sonuç olarak, **Bir Köy Bir İşletme Modeli**, uluslar arası piyasaya çıkmak ve bu piyasada var olmak durumunda olan Türkiye tarımının, küçük köylü çiftçiliğinden kurtularak gerçek anlamda işletme gibi işletmelerden oluşması zorunluluğunda bulunduğu gibi temel bir düşünce ile geliştirilmiş bir öneridir. Önerinin vazgeçilmezi köylerin bütünlüğü, optimum büyüklük, mülkiyeti muhafaza ve ulusalcılıktır. Amacım bu önerinin tartışılması, eleştirilmesi, geliştirilmesi ve varsa yeni öneri seçeneklerinin gündeme çıkarılmasıdır.

Kaynaklar

Aksoy, S., 1969. Türkiye’de Toprak Meselesi, Gerçek Yayınevi, 1969, İstanbul..

Anonim, 2006. Ülkemizde Arazi Toplulaştırması, Gelişimi, Uygulamaları ve Hedefleri, www.tarim.gov.tr Erişim Tarihi : 05.01.2006

Barkan, Ö. L., 1945. Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ve Türkiye’de Zirai Bir Reformun Ana Meseleleri, İktisat Fakültesi Mecmuası cilt 6, Ekim 1944-Ocak 1945, İstanbul.

Çağlayan,T., 2006. Osmanlı İmparatorluğunda Tarım, www.tarim.gov.tr Erişim tarihi: 22.02.2006.

Çavdar, T., 1978. Urfa’da Toprak Reformu Uygulaması Üzerine, Toprak reformu kongresi, 1978, ilkyaz Basımevi, Ankara.

Erdost, M. İ., 1989. Osmanlı İmparatorluğunda Mülkiyet İlişkileri Asya Biçimi ve feodalizm, Onur Matbaası,1989, Ankara.

Gökçe, O., 2002. Adanacıoğlu, H., Tarımda Optimum İşletme Büyüklüğünün saptanması üzerinde Bir İnceleme, Türkiye V. Tarım Ekonomisi Kongresi, 18-20 Eylül 2002, Erzurum.